

A könyvtár és gazdája

Köszönet a meghívásért – a májusi előadás után

Mostani funkcióm: **a gazda (rektor) funkciója**
+ felhasználó (oktató/kutató)

A cím: felfogás – egyes szám? többes szám?
könyvtárak és gazdáik!

A könyvtár: zárt világból **nyílt világ** lett
korábban: kölcsönzés könyvtárközi kölcsönzés,
országos (retrosp.) folyóiratjegyzék
ma: nyitott rendszer – **világkönyvtár**
napi használati értelemben is az!
pl. a MEDLINE használata
„informatéka” funkció
az „informatéka katalógusa” maga is egy
új, megtanulandó információs rendszer!

A gazda: régi értelemben tulajdonos
a „jó gazda”: sokkal több ennél

mindig van **egy** gazda (a fenntartó)
(a mai plenáris előadók reprezentálják)

MKM – OSzK, OMIKK, stb.

egyetem, MKM – egyetemi, főiskolai kvt-ak

(kutató) intézetek – intézeti könyvtárak

önkormányzatok – megyei, városi kvt-ak

egyházak – *egyházi könyvtárak*

országgyűlés – országgyűlési könyvtár, stb.

a gazdák:

- a (fenntartó) intézmény, annak vezetése
- maga a könyvtár: a vezetés, a könyvtárosok
- a magyar könyvtárügy (MKM, MKE, stb.)
- az emberi civilizáció (pl. a PHARE, a japán

segélyprogram, INTERNET, IIFP, stb.)
- az olvasó, a felhasználó!!!

ez nem felelősségelhárítás – ez a mai valóság:
rendszer szemlélet – hálózatban gondolkodás

Mit jelent jó gazdának lenni?

- látni a könyvtár funkcióját, jelentőségét:
2x-esen széleskörű információbiztosítás
(szakmai és általános műveltségi körben)
- biztosítani a tárgyi, pénzügyi feltételeket:
ma ez talán a legnehezebb –
lásd: költségvetési korlátok, csökkentések
- fejleszteni, korszerűsíteni (ma nagyon aktuális)
- használni a könyvtárat: a könyvtár csak akkor él!
pl. az egyetemen rászoktatni a hallgatókat
- népszerűsíteni, reklámozni, „eladni”
- partnernek tekinteni a könyvtárat mindenben:
együttműködni, nem csak irányítani,
igényelni a folyamatos szakmai fejlődést
- elismerni az eredményeket, a jó szolgáltatást
és erre büszkének lenni!

Az egyetemen ez nyilvánvaló:

- jó egyetem nincs jó könyvtár nélkül!
(az akkreditációs eljárás számonkéri)
- jó város (jó megye?) sincs jó könyvtár nélkül!

Jó gazdái vannak-e a magyar könyvtáraknak?

Válaszoljon erre a konferencia! Mi az igény?
*Véleményem: többnyire talán jó, csak szegény
gazdák vagyunk (folyóirat lemondások,
létszámleépítések példája)*

Jók-e a magyar könyvtárak?

*Véleményem: lényegében jók, csak szegények,
néha konzervatívak*

Ismétlem (amit májusban mondtam:

új mission statement (új jövőkép) kell

- az alapfunkciók megtartásával,
- az új lehetőségek és igények felmérésével,
- új *prioritások* megfogalmazásával,
- ennek „hardver” és „szoftver” igényével,
- a fejlődési trendek megbecsülésével,
- az új, még alakuló olvasói/felhasználói szokások kielégítésével,
- az anyagi lehetőségek figyelembevételével,
- a fejlődést biztosító flexibilitással, rugalmas „határokkal”,
- az erőforrások koncentrációjával,
- a feladatok megosztásával,
- **pályázásokkal, mecénások keresésével,**
- **vállalkozásokkal, többlétszolgáltatásokkal**

együttműködve, koordinálva:

- a felhasználókkal és fenntartókkal (főhatóságokkal, önkormányzatokkal, egyetemekkel, főiskolákkal, intézetekkel),
- *más hazai könyvtárakkal* (a működő nemzeti hálózat kialakításában),
- külföldi könyvtárakkal,
- hazai és nemzetközi könyvkereskedőkkel
- a **nemzetközi „information superhighway”** más szereplőivel:
 - az informatikai és számítóközpontokkal,
 - szoftver és hardver gyártókkal,
- az informatikus-könyvtárosok képzésével és továbbképzésével
- állami és *egyéb* (hazai és külföldi) finanszírozási forrásokkal.

Mindehhez jó munkát kívánok és együttműködést ajánlok!

dr. Bazsa György

Önkormányzat és intézményei

Sárospatakat történelmi múltja és kultúrtörténeti hagyományai alapján ismerik az országban és a határokon túl. Városunk évszázadokon át Felsőmagyarország szellemi központja volt. Diákváros, ahol négy általános iskola, egy szakmunkásképző és szakközépiskola, két gimnázium és két felsőfokú intézmény van.

Érthető tehát, hogy Patakon a könyvnek, a könyvtáraknak mindig nagy jelentőséget tulajdonítottak. A Városi Önkormányzat által fenntartott nyilvános könyvtáron túl a Tiszáninnen Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményének van egy Nagykönyvtára, a Comenius Tanítóképző Főiskola, és jól felszerelt könyvtárral rendelkezik.

Nem alaptalan tehát az a megállapítás, hogy a 15 200 lakosság létszámot számítva egy lakosra jutó könyvek számát tekintve Sárospatak az ország első öt települése között van.

Egy Városi Önkormányzat intézményrendszere sokszínű, de a fenntartó és az intézményei kapcsolatának vannak általános érvényű, mindenkire vonatkozó elvei. Ezek az elvek, – természetesen az intézmények speciális feladatellátásuk által egyéneseítve – fontosak ahhoz, hogy egy intézményt el tudjunk helyezni a város mindennapi életében.

Miért fontos, hogy az Önkormányzat és az intézményei kapcsolata megfelelő legyen?

1. *Az Önkormányzat működésének egyik legalapvetőbb megnyilvánulási formája az intézmények működtetése! Intézmény nélkül nincs önkormányzás! (Nem hatalmi értelemben.)*

Az adott település intézményrendszerének kialakítása nagyon fontos! Pontos feladatmeghatározás és eszközrendszer biztosítása.

2. *Tevékenyséjük, működésük visszahat egymásra és a külső megítélésükre!*

3. *Együttműködés hiánya esetén – „hatalom és alattvaló” silány kapcsolatává degradálódik a kapcsolat, amely hosszabb távon tarthatatlan.*

Milyen eszközök állnak rendelkezésre a kapcsolatok fenntartására és gyakorlására?

Az Önkormányzat eszközei: az intézmény tekintetében

– Létrehozta – megszünteti – átszervezi

(Nem korlátlan: – jsz. kötelezettségek

– külső lakossági – politikai kényszer

– Költségvetés megállapítása – tevékenységi kör jóváhagyása

– Vezető kinevezése – leváltása

– Pénzügyi szigorítások – többlettámogatások – „átvilágítás”
Együttes alkalmazásuk a kívánatos!

Intézmény eszközei: a fenntartó felé

- Saját feladata ellátásán keresztül közvetíti az Önkormányzat felé a lakossági igényt!
(Fontos!)
- Aktív szerepvállalás az önkormányzati bizottságokban vagy a testületben és a közösségi életben.
- Vezetőn keresztül – (egyéniségek előnyben!) – történő befolyásolás

Miért fontosak az emberi kommunikációs kapcsolatok az önkormányzati vezetés és az intézményi vezetés között?

- A közös célok az együttműködés nélkülözhetetlen eszközei még akkor is, ha eltérő érdeklődésű, felkészültségű emberek közötti a kapcsolat!
- Egymás munkájának segítése az eredmények kölcsönös elismerése további erőfeszítésekre sarkall mindenkit!
- A közös problémamegoldás bizalomerosztó!

Az Önkormányzat és az intézmény finanszírozási kapcsolata

Önálló előadás témája lehetne csak a finanszírozás, amelyről kimondani jó vagy rossz, nem egyszerű.

Tény azonban, hogy egyre jobban érezzük a normatívák és a feladatok egymástól való eltávolodását.

Sajnos az egyenlőtlenségek fokozódtak, egy-két rossz törvény (pl. a közalkalmazotti tv.) a szociális helyzet romlása, a cégek tömeges csődje, mind a források szűkülése irányába hatottak.

Az intézmények is érzik, hogy minden forintot meg kell nézni, mire költik el.

A könyvtárak az intézményrendszerben

Alapintézmény, – amely fontos szerepet tölt be az ember mindennapi életében.

Szolgálja a nevelést és kulturális fejlődést, és hozzájuttat mindenkit az ismeretekhez és információkhoz.

Nem kérdés, hogy van-e szükség könyvtárakra?

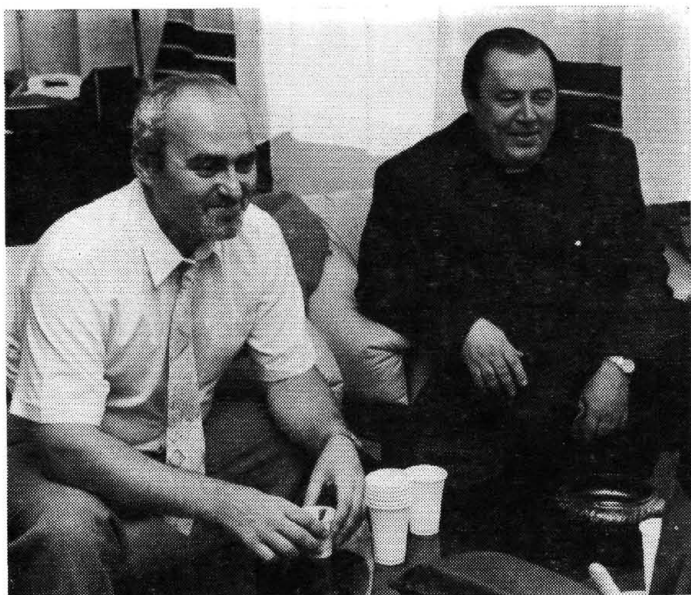
A városunkban tanuló diákok száma, valamint a lakosság igénye is arra készítet bennünket, hogy a városi könyvtár fenntartására, működtetésére nagy figyelmet fordítsunk.

1983-ban, a Makovecz Imre által tervezett Művelődés Háza egyik szárnyában helyezték el a városi könyvtárat jó körülmények között. A könyvtár a városközpontban van, tehát könnyen megközelíthető. Egy közkönyvtárnál ez lényeges szempont.

Mit vár el az Önkormányzat a Városi Könyvtártól, mik azok a követelmények, amelyeket a könyvtárral szemben lehet támasztani?

1. Elégítse ki a lakosság minden irányú igényeit kultúráltn, szakszerűen.
A nehéz gazdasági helyzet miatt a lakoságnak egyre kevesebb pénze van könyvbeszerzésre. A könyvtárból való könyvkölcsönzéssel elégítik ki többen az olvasás iránti igényüket. Itt nemcsak szépirodalmi művekről van szó, hanem szakmai jellegű könyvekről is.
2. Segítse a városban tanuló nagyszámú diákság tanulását, körükben a minél szélesebb műveltség megszerzését.
3. A könyvtár rendezvényeivel bővítsé, egészítse ki a lakosság érdeklődésének megfelelő közművelődési tevékenységet, alakítsa a közizlést, neveljen a könyvek szeretetére, segítse az olvasás iránti igény felkeltését.
4. Dokumentumok, bibliográfiák összeállításával segítse az érdeklődő olvasók eligazodását.
5. Szolgáltatásai gyorsak, hatékonyak és pontosak legyenek!
6. Tervszerűen gyarapított könyvtárállománnyal rendelkezzen! (Tanuláshoz – önműveléshez, munkához, hobbyhoz – stb.)
7. Szellemi és tudományos kutatóműhelyként is funkcionáljon! (Megfelelő dokumentum, könyvállomány és szakalkalmazottak.)
8. Közreműködjék a hazai és nemzetközi kapcsolatok építésében és fenntartásában!

Az Önkormányzat mint fenntartó, hogyan biztosítja a könyvtár működési feltételeit, hogy joggal elvárhassa a könyvtártól azt, hogy a fentebb megfogalmazott feladatokat teljesítse?

Jánosdeák Gábor és Antalóczy Lajos

A város nehéz gazdasági helyzete ellenére az éves költségvetésben biztosítjuk a könyvtár működéséhez szükséges pénzt.

A könyvtár iránti érdeklődés növekszik a lakosság körében, amit a látogatók számának alakulása is bizonyít:

1993-ban 37 050, 1994-ben 33 049, (itt átmeneti csökkenés volt, de) 1995. első félévében 41 000 látogatója volt a könyvtárnak.

A tárgyi feltételek biztosítása mellett nagy gondot fordítunk a könyvtár személyi állományának alakítására is.

1991-ben áttértünk az igazgató pályázati úton történő kinevezésére. A két pályázó közül a könyvtár korábbi igazgatója nyert kinevezést további 5 évre. Munkájával elégedettek vagyunk. Szakmailag jól felkészült, vezetői munkáját magas színvonalon végzi. Munkatársait jól válogatja meg, velük a munkakapcsolata jó. Az igazgató aktívan részt vesz a város közéletében, szakmai munkája mellett idegenvezetői tevékenységet is folytat a városban.

A Városi Könyvtár a mindennapos könyvkölcsönzés mellett sokoldalú segítő, szolgáltató tevékenységet folytat. Csak felsorolásszerűen említem meg, hogy segítséget nyújt

- a főiskolai hallgatók szakdolgozatának elkészítéséhez, a kutatáshoz,
- a felvételigre való felkészüléshez.

Rendszeresen tartanak a könyvtárban és az oktatási intézményekben rendhagyó irodalomórákat.

Minden évben megrendezik az ünnepi könyvhetet.

Cikkbibliográfiát adnak ki.

Szakmai segítséget nyújtanak a városkörnyéki kistelepülések könyvtárainak.

Az Önkormányzat határozott szándéka, hogy a nehezebb gazdasági körülmények között is biztosítsa a Városi Könyvtár működéséhez szükséges feltételeket.

Egy Comenius idézettel fejezném be előadásomat, amit ő vallott a könyvekről:

„Ó, csodálatos a könyvek hatalma,
méltósága és mintegy isteni volta!
Ha könyvek nem lennének, tudatlanok
s tanulatlanok volnánk valamennyien...
A könyveket nem szeretni annyi, mint
nem szeretni a bölcsességet, s a
bölcsességet nem szeretni annyi, mint
állatívá lenni...”

Dr. Jánosdeák Gábor

ÉRTED VAGYUNK, POLGÁRI!

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének felhívása

Eger, 1995. 08. 10.

A könyvtárak jelen vannak mindennapi életünk valamennyi tevékenységében, a tanulásban, a munkában, a képzés minden formájában, a kutatásban, a vállalkozásban, a szakmaváltásban, a tájékozódásban és az önművelésben. A könyvtár a tudomány és a kultúra megismerésének eszköze, s mint ilyen, az egyén és a társadalom létfeltétele. A csökkenő erőforrások veszélyeztetik kulturális és tudományos értékeinket, szolgáltatásaink mennyiségét és minőségét. Felhívásunkban e veszélyre kívánunk figyelmeztetni és a közös felelősségre hivatkozva kérjük a könyvtárhasználók és a fenntartók segítségét.

1. Látogassák könyvtárainkat és fogalmazzák meg igényeiket!

Egész életünk valójában folyamatos információszerezés, hogy az állandóan változó feltételekhez igazodhassunk. Információinkat a legkönnyebben a könyvtárból tudjuk beszerezni.

2. Tájékozódjanak a könyvtári szolgáltatások lehetőségeiről!

Az információk megőrzése, rendszerezése és hiteles átadása a könyvtárak hivatása és kötelessége. A könyvtárak együttműködésével sokféle dokumentumot, információt és aktív közreműködést kínálunk problémáik megoldásához.

3. Védelmezzék a könyvtári szolgáltatásokat!

A könyvtárak mindenki előtt nyitva állnak. Mindannyiunk érdeke, hogy a könyvtárak szolgáltatásai ne szűküljenek és lépést tudjunk tartani a világban végbemenő egyre gyorsuló változásokkal, s megőrizhessük a múlt szellemi örökségét. Ehhez pedig pénzre van szükség.

4. Támogassák a könyvtárak fenntartását!

Az információk legmegbízhatóbb, legolcsóbb forrása és a leggazdaságosabban megtérülő kulturális befektetés a rendszeresen gyarapított, jól felszerelt és szakképzett könyvtárosok által kezelt könyvtár, amely egyben más információforrásokhoz is utat nyit. Ezért a kormányzati szervek, az önkormányzatok és a döntéshozó politikusok a közpénzek felosztásának rangsorolásánál a könyvtárat jelentőségének megfelelő helyen szerepeltessék.

A könyvtárosok gazdakereséséről

Gazdának lenni hosszú tanulás, élettapasztalat és jellemzilárdság dolga. Csak a bejáratott demokráciákban van esély arra, hogy választás útján gazda kerül a közfeladatokat irányító szerepbe. A jól bejáratot demokrácia azt jelenti ugyanis, hogy meghatározó sokaságban vannak a társadalomban azok, akik tanulás, élettapasztalat és jellemzilárdság dolgában gazdaérettek. Átmeneti állapotú demokráciákban ritka szerencse kell hozzá, hogy a választók többsége ne a tetszetős beszéd, a populáris fellépés, hanem az emberi érték szerint tudjon választani. A nem gazdának való ember vezetőként se teremti meg a vágyott jobbra fordulását választói sorsának. Hosszú sora lesz még annak, hogy politikai ambíciójú akarnokok helyett gazdákból álljon ki a választandók kínálata. Hosszan fogjuk még járni a demokrácia iskoláját. Csak legyen elég időnk hozzá!

Addig sokat fogunk még szörnyülködni, látva az új és új berendezkedők ádázkodását, hogy megmutassák ki az úr a háznál. Rámolásait, rendezkedéseiket, melynek során modernizálásra hivatkozva mindent kidobnak, amiről nem tudják mire való és mindent be akarnak szerezni, amiről azt hiszik divatos.

Háznak, lakásnak átalakítása során derül ki mennyi holmi halmozódott fel idők folyamán kamrában, padláson, pincében és a terek más egyéb zczugaiban. Felhalmozódott, félresöpört múlt. Nincs gazdája. Manapság ebből nem csinálnak nagy gondot, egyszerűen kigóriják az éjszaka leple alatt a legközelebbi parkba, a szomszédos üres telekre, bárhová. Fontos, hogy szabaduljanak a teherré vált tárgyaktól. De nincs másképp ez eleven lényekkel se. Életformaváltás, megújulás ürügyén elűznek a háztól kutyát, macskát, mert kimentek a divatból, elveszett irántuk az érdeklődés, és marad a folytonos gondoskodás nyúge és költsége. Ugyanakkor másfelől kísért az újdonság, a divatos egyed megszerzésének csiklandós gyönyöre, a vele való kitűnni vágyás csábítása, melynek eredményeképpen hasonlatossá lehet válni a divatkövető többséghez.

Az ember közelében tárgyak és lények sokasága keres szüntelenül gazdát, mert divatjamúlt lett, így csak a helyet foglalta s nem érte meg a pénzt a tartása.

A most zajló nagy felújításban a könyvtárak is érzik, hogy a gazda kedvesgett. Sokuk azt is érzi már, hogy legszívesebben elkergetnék őket a háztól, elvitetnék a sintérrel. Igyekeznek hát csendben lenni, kevéssel is beérni. De ebben sincs biztonság. Újra meg újra felmerül, hogy jó lenne felszabadítani a helyet más célra. Jobb fizető bérlőnek, pénzes vevőnek. Am a hangosaknak se megy jobban, akik próbálnak a gazda kedvében járni, többet sündörögni, lelkesebben csóválni, buzgóbban kaffantani.

Nem sok sikerük van a mérges morgóknak se. A gazda értetlen nézi jószágán a változást, a csavargást, a falkázást, de nyugtatja magát, addig se engem kerülget a beste, amíg kujtorog a többivel együtt. Talán megtanítják egymást nyulat fogni.

Ámde nyulat csak az arravaló alkatú tud fogni. Az ilyet becsüli is a gazda és ígyekszik elvenni tőle a prédát.

Az ember nem igazán jó gazdája semminek. Erőszakossága, önössége, elfo-
gultsági gátolják ebben. A könyvtár gazdája is igen igen esendő, értetlen és a
kelléténel fukarabb. Természetesen, a mindenkori gazda. Mert a könyvtárak
rosszul tartásának a világnak ezen a részén hagyománya van. Gyengén ellátott,
rosszul felszerelt könyvtárakat örökölt a szocializmus a maga átkosától s mikor
maga is átkossá vált, hasonló örökséget hagyott az utódaira. De ez a szegénység,
ahhoz a szegénységhez viszonyítva gazdagságnak számít. Olyan gazdagságnak,
melyből van mit szegényedni. S, ha a kapitalizmus racionálisan hozzáigazítja a
szellemi fogyasztás mutatóit az egyéb közfogyasztásokéhoz, jó úton járunk, hogy
visszakapcsolódjunk a régebbi átkos végpontjához. Szegény országban nem kell
túlzásba vinni a szellemi esélyegyenlőség feltételeinek ingyenességét, amilyen az
iskolázás és a könyvtári ellátás. A kapitalizmus racionalitásának ezt a csúnyasá-
gát lennének hivatva ellensúlyozni a közhasznú vállalkozások és az alapítványok.
Ezeknek ma hazánkban a száma nagy, a hitele csekély. Minden segítő szándék,
minden jobbító ötlet-rögvest alapítványért kapkod, s ha nem talál fogadatasra,
magának kreál új alapítványt. Ezek a tőkeerőtlen alapítványok aztán ígyekeznek
a nagy közalapítványoktól és alapoktól forráshoz jutni, vagy egymástól pályáz-
nak. Közös címernek használhatnák a néhai KGST viccbéli címerét, melyben,
mint emlékszünk még „zöld mezőben hét sovány tehén nagy buzgalommal egy-
mást feji.”

A sok méltó üggyhez viszonyítva, méltatlanul szerény az a gazdasági erő, amely
az alapítványokon keresztül a társadalmi tenniakarást támogathatja. Se az adó-
politika nem kedvez az alapítványokba való befizetésnek, se a közfeladatok tá-
mogatásának a társadalmi megítélése. Hencegést, feltűnni akarást, politikai am-
bíciót, gazdasági stiklit gyanít a közhiedelem minden nagyvonalú adakozó gesz-
tus mögött. Ezért kevés alapítvány mondhatja el, hogy magán adakozásból rend-
szeresen fejlődhetett az elmúlt esztendőkhben.

A Kölcsény Alapítvány a kevés kivételhez tartozik.

1989-ben a romániai politikai változások hatására kibontakozó Könyvet Ro-
mániának mozgalom felhajtó ereje hozta létre. A néhány hónap alatt lefutott
adakozási hullám feleslegét sikerült vele tározóba fognia annak az alapítói kör-
nek, melyben a Közművelődési és Közgűjteményi Dolgozók Szakszervezete, a
Magyar Rádió, az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Írók Szövetsége, a
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete, a Hazafias Népfront és a
Magyar Külkereskedelmi Bank társultak hosszú távra. Az Írószövetséget elnök-
ként Göncz Árpád képviselte, aki később az alapító iratot fővédnökként, mint a
Magyar Köztársaság elnöke írta alá.

Az alapító irat a határon túl élő magyarság anyanyelvi kultúrájának ápolását,
a magyar szellemi élet könyvtári eszközökkel történő támogatását jelöli meg fő
feladatnak, hangsúlyozva, hogy ezt a magyar nyelvű oktatáshoz, a magyar művel-
lődési közösségekhez, egyesületekhez, vallási gyűlekezetekhez kapcsolódva kell
ellátni nyílt pályázati rendszerben.

Az alapítói szándék tehát nem az volt, hogy a határontúli magyarok tele-
pülések állami, önkormányzati könyvtárait vegyük gondjainkba, mint ezt később
sokan elvárták volna, hanem a magyar művelődés polgári öntevékenységének,
önszerveződésének támogatása könyvtári segélyek formájában. Ezzel mintegy ar-
ra akartuk ösztönözni a közkönyvtárakban dolgozó magyar kollégákat, hogy a

hivatali jellegű munkájuk mellett vállaljanak kultúraszervezői feladatokat is, melyben számíthatnak a segítségünkre.

Igyekeztünk ehhez minden érintett területen megtalálni a megfelelő civil szervezetet, mint együttműködő partnert. Erdélyben a Heltai Gáspár Alapítványt, az EMKE-Magyar Közművelődési Egyesület könyvtári tagozatát és a Brassai Vén Diák Egyesületet, a Napsugár és a Holdvilág című gyermeklapok szerkesztőségét, a Vajdaságban az Újvidéki Diáksegélyző Egyesületet, és az Újvidéki Rádió magyar szerkesztőségét, Kárpátalján a Magyar Művelődési Egyesületet, Szlovákiában a Kassai Ipariskolások Baráti Körét, melynek tagsága az egész országot behálózza. Ezeket nemcsak könyvadományokkal támogattuk, hanem velük közösen könyvvásárlási akciókat szerveztünk a karácsonyi-húsvéti ünnepkörben, hogy a tagságuk és a magyar környezet főleg a gyermekek számára ajándékkönyvet vásárolhasson, a bevételből pedig lapokat, folyóiratokat fizethessen elő.

Hazai nyílt pályázati rendszerünkben a könyvtárak a Testvér-könyvtár programhoz kapcsolódhatnak, s ennek keretében juthatnak támogatáshoz meglévő külső kapcsolataik anyagi erősítése érdekében. Az évenként kétszer kitűzött pályázatban mintegy kétszáz könyvtár vesz részt, s ez valamivel több külső partnert jelent. A pályázók többsége iskolai könyvtár, köztük egyre nagyobb számban egyházi iskolák jelennek meg. Öröndetes, hogy a határontúli partnerek között ott van szinte minden magyar tanítóképző és az egyetemek magyar tanszékei. A hazai önkormányzati könyvtárak között feltűnő a nemzetiségi báziskönyvtárak szereplése. Rajtuk keresztül szinte valamennyi határontúli magyar kulturális központtal kapcsolatunk van, legalább is jelképes értelemben. Fennállása óta az alapítvány évente másfél-két millió forintot fordított az alapfeladataira. Működési költségei minimálisak. Az Országos Széchényi Könyvtár jóvoltából formális összegű helyiségbéért fizetünk a Hold utcában.

Az alapítvány kuratóriuma közismert alkotó értelmiségiekből áll. Elnöke Pomogáts Béla irodalomtörténész, tagjai Mészöly Miklós író és Elek Judit filmrendező.

*

Végezetül szeretném biztatni, lelkesíteni minden kedves kollégánkat, hogy hasznos könyv adományokkal járuljanak hozzá a határontúli magyarság anyanyelvi kultúrájának megtartásához. A testvér-könyvtár pályázatban biztos eséllyel indul az a könyvtár, amely a maga szerény eszközeiből, helyi gyűjtésből, helyi civil szervezetek adakozásából szeretne pártfogásába venni határon túli magyar településen iskolát, könyvtárat, vallási gyülekezetet. Jótékony, mondhatni gyógyító hatása van a közvetlen kapcsolatoknak, a szomszédolásnak, a személyes ismeretségnak a magyarságban való megmaradás jövője szempontjából.

A Kőlcsey Alapítvány az egyetlen a honi alapítványok között, mely kizárólag könyvtárfejlesztési feladatokat szolgál a határon túli magyarság javára. Ezért arra törekszük, hogy minél több partnerében tudatosítsa ennek a feladatnak a szűk szakmai látszaton túli jelentőségét az iskolai munka eredményessége szempontjából és általános értelemben vett közérzeti-lelki szempontból. A megmaradás szempontjából!

Szente Ferenc